

BESLUT

2025-04-30

Dnr SU FV-0603-25

Handläggare:
Rikard Skårfors
FD, Utbildningsledare
Rektors kansli,
Ledningssekretariatet

Yttrande över betänkandet Moderna och enklare skatteregler för arbetslivet (SOU 2025:4)

Stockholms universitet har anmodats av Regeringskansliet (Finansdepartementet) att inkomma med synpunkter på betänkandet *Moderna och enklare skatteregler för arbetslivet* (SOU 2025:4). Universitetet har följande att anföra.

Utredningen har haft uppdraget att analysera om begreppet tjänsteställe och reglerna om tjänsteställets placering kan förtydligas och moderniseras samt granska reglerna om avdrag för ökade levnadskostnader vid tjänsteresa, tillfälligt arbete på annan ort och dubbel bosättning.

Bakgrunden till utredningen är att dagens regler är föråldrade och svårtolkade. Utredningen har i sitt arbete vinnlagt sig om att föreslå regler som leder till förutsebarhet och som är enkla att tillämpa. I utredningen uttalas att strävandena att upprätthålla den så kallade likformighetsprincipen skulle leda till komplicerade och svårtillämpade regler, vilket skulle minska förutsebarheten (s 98). I sin viktning av viktiga intressen sätter utredningen således förutsebarhet och därmed rättssäkerhet högt. Stockholms universitet anser att utredaren lyckats väl med uppdraget: utredningen är gedigen, välskriven och berör ett stort antal situationer.

Utredningen utgår från att betänkandet i förekommande fall ska vägleda Skatteverket och domstolar i deras tillämpning av lagen, och avvisar ett i lag detaljerat regelverk (s 96). Stockholms universitet anser att tillvägagångssättet inte strider mot rättskälleläran och att det är acceptabelt. I förekommande fall bör de föreslagna lagreglerna kunna tolkas i enlighet med betänkandet. De föreslagna lagreglerna är dessutom i allmänhet tydligt och klart skrivna.

Ett exempel på förarbetsnormering är regeln om fastställande av tjänstestället. Fastställandet ska göras i samband med anställningens eller uppdragets ingående och vara framåtblickande. Utredningen föreslår en period om två år som utgångspunkt för var arbetet ska tänkas utföras, vilket synes lämpligt. Utredningen vill dock inte i lagtext ange tidsperiodens längd utan nöjer sig med uttalanden i betänkandet. Regeln om fastställande av tjänstestället är vidare intressant som rättsligt fenomen (ss 97ff). Fastställande är normalt att något fastställs

med så kallad rättskraft. Stockholms universitet uppfattar dock inte att tjänstestället ska fastställas med sådan processuell rättskraft, vilket för övrigt troligen skulle leda till processuella komplikationer.

Stockholms universitet finner vidare att förslaget om tjänsteställe synes lösa de problem som möter ideella föreningar, till exempel idrottsföreningar, som inte sällan arvoderar uppdragstagare. Utifrån förslaget torde till exempel idrottsdomares skattesituation bli klarare.

En fråga som universitetet uppmärksammar vad gäller den nuvarande och den föreslagna lagtexten, är användningen av olika termer kopplat till villkor avseende avståndskraven. I avståndskravet vid tillfälligt anställning eller uppdrag på annan ort (i nuvarande inkomstskattelagen 12 kap. 9 §, i förslaget flyttat till 12 kap. 6 § b) talas om avståndet mellan bostaden och arbetsplatsen. Vid kravet i dubbel bosättning talas om avståndet mellan bostadsorten och arbetsorten. Termerna kan knappast vara synonyma men eftersom utredningen inte uttryckligen tar upp frågan, kan det naturligtvis tänkas att dessa skrivningar inte varit föremål för tillämningsbekymmer vad gäller nu gällande lagstiftning.

Frågan som kvarstår är dock fortfarande mellan vilka punkter mätningen ska ske i det senare fallet. Betänkandet anger (s. 164) att mätningen ska avse närmaste färdväg och i avsnittet om ikraftträdande (s. 181) anges, när det talas om effekterna, att det nya kravet på 100 kilometer skulle innebära en skillnad för "...en skattskyldig som i dag uppfyller förutsättningarna för avdrag vid tillfälligt arbete och har inrättat sig med två boenden med ett avstånd på 50–100 kilometer mellan sig."

Det i betänkandet anförda antyder att det är färdvägen mellan de två bostäderna som avses. Detta är i sig ingen orimlig tolkning. Stockholms universitet anser emellertid inte att den tolkningen med lätthet låter sig utläsas i lagtexten eller i den föreliggande utredningstexten. Ett förtydligande bör således övervägas.

Med dessa synpunkter tillstyrker Stockholms universitet förslagen i betänkandet.

Detta beslut är fattat av rektor, professor Hans Adolfsson, i närvaro av prorektor, professor Clas Hättestrand, och universitetsdirektör Åsa Borin. Studeranderepresentanter har informerats och haft tillfälle att yttra sig. Övrig närvarande och föredragande i ärendet har varit Rikard Skårfors, Ledningssekretariatet (protokollförare).